

Szövetségben a lakásszövetkezetek

Szeged lakásszövetkezetei nemrégiben váltak a Szövetkezetek Csongrád megyei Szövetségének tagjaivá. Ez az esemény igen jelentős, hiszen a közösségeknek megszűnt az eddigi elszigeteltsége, és a szövetség — sok egyéb előny mellett — jogi és szakmai szolgáltatást is nyújt számukra.

Köztudott, hogy a szövetkezeti lakások gazdái jelenleg új otthonaik felépülése után szövetkeznek, a már megépült házak, házcsoporthoz lakói alakítják meg közösségeiket. A cél azonban az, hogy a lakásszövetkezetek már az építkezés megindulása előtt megalakuljanak.

Ennek az új „szokásnak” az elterjesztése lesz a nemrégiben megalakult szövetség egyik fő feladata.

A később felépülő lakások építései ilyenformán a szövetség fogja nyilvántartani, összefogni, s megalakítani belőlük az egyes építőközösségeket. Hasonlóképp a szövet-

ség dolga lesz az úgynevezett „előtakarékoság” megszervezése, az építkezés műszaki és gazdasági előkészítése, valamint a közös otthonok építésének lebonyolítása.

Nem maradnak segítség nélkül természetesen a már működő lakóközösségek sem. A szövetség alaposan kivetszi majd részét a régebben tető alá került épületek karbantartásának, felújításának munkájából is.

Sok feladat megoldása vár tehát a nemrégiben megalakult szövetségre, amelynek tevékenységét sok vonatkozásban még ezután kell szabályozni. Döntésre vár többek között az is, hogy a rá háruló feladatok megoldására saját apparátust szervezzen-e a szövetség, vagy „külső” szervezetet, személyeket kérjen fel munkálkodásra. — Éppígy az is, hogy milyen formában tudja legjobban szolgálni a lakásszövetkezetek érdekvédelmét.

Szagos gáz

A legutóbbi hármas tragédiát okozó budapesti gázszercsétlenség ismét a közérdeklődés előterébe helyezte a gázszagosítás problémáját. Felmerült a kérdés, vajon az e célra használt etilmerkaptán megfelelően figyelmeztet-e a szivárgásokra vagy a nyitvafelejtett gázcsapra? A vegyszerek véleménye szerint ez az anyag nem teljesen megbízható. Ha ugyanis reakcióba lép a csövek falán képződő rozsdával, elveszti a szagát. A Kőolaj- és Gázipari Tröszt még 1967-ben a Pétit Nitrogénművek szakembereitől bízta meg egy új, nagyhatású szagosító anyag előállításának és gyártási technológiájának kidolgozásával.

Tájékoztatót kaptunk Kincses Gyula műszaki igazgatótól az eddigi eredményekről és arról, hogy mikor kerülhet új szagosító anyag a gázvezetékbe? Az igazgató elmondta, hogy sikerült előállítaniuk a tetrahidrotiofent — elnevezett néven THT-t — és dolgozták annak gyártási technológiáját is. A laboratóriumi mérésekben előállított szagosító anyag a székesfehérvári gázműveknél „vizsgázott”, megfelelően jó eredménnyel. A THT gyártását áprilisban kezdik, s Gázodor néven hozzák forgalomba.

A porcelánpénztől a kakukkos óráig

Az asztalon ezüst-, réz-, alumíniumkorongok: az elmúlt évtizedek, évszázadok változásai. Van köztük a franciák legnagyobb Lajosának, a Napkirálynak arcképét viselő karika, van egy pagoda-cseresznye virágos japán veret, és ott barnallik a többi között néhány porcelánból öntött — inkább vitrinekbe, mint bukszába való — meissenai tallér is...

Szenvedély

A pénzekkel teli asztal helye? A Juhász Gyula Művelődési Központ klubszobája.

A pénzkiontás, pénzkeverés ideje? Vasárnap délelőtt. Egészen pontosan január 4. napjának vasárnap délelőttje, amikor egy jó tucatnyi meglelt férfiú simogatja — szemével is, kezével is — az asztalra kiterített ezüst-, réz-, alumínium- és porcelánkorongokat.

A simogatás meglelt régi szenvedély adja, az együttléte melege viszont egészen friss: alig pár hónapos. A múlt év november óta bízsergeti a meglelt férfiakat, azóta, amióta Almai Gyula nyugdíjas szapora biztatására ismét megalakították klubjukat Szeged tudnagytól, amióta ismét tudnak hol találkozni, egymás gyűjteményébe kukucskálni, s e gyűjtemények egy-két darabjért újabb darabokat cserélni a numizmatikusok.

— Vigyázat: nemcsak a numizmatikusok! — Ezt klubalapító, társaságsszervező Almai Gyula mondja, akiről tudni kell, hogy nem kisebb szenvedélyt, mint a bélyegyűjtést hagyta oda a dukátok, sestertiusok, órék és pennyk birtoklásáért. — Nemcsak a numizmatikusok, hiszen az új klub célja éppen az általános gyűjtés. Az, hogy legyen végre Szegeden egy olyan fórum, ahol társakra találhatnak mindazok, akiknek leküzdhetetlen hobbija a fajszaok, a hanglemezek, a levelezőlapok, az órák, a fegyverek, a köny-

vek és természetesen a pénzek felhalmozása, csereberélése.

Párhónapos léte alatt nagy utat tett meg a Juhász Gyula Művelődési Központ általános gyűjtő klubja. Talános vezető ötven tagot, meghatározta a működés alapelveit, s vezetői ezen a bizonyos vasárnap délelőttön már a kékszerű klubigazolványokat is kiosztották — ahogy illik — a szigorúan behajtott tagdíjak ellenében. A kis közösség így nyilván tartható, jegyezhető szervezetté változott.

Fórum

S hogy kik járnak ebbe a nyilvántartható, jegyezhető szervezetbe?

Majd minden foglalkozáson ott van a gépek, kazánok között élő Mezei Imre, aki hatalmas bajusza alól történelemtanárokat megszegeztető pontossággal közli az uralkodók neveit meg a pénzkiadások évszámait; ott van dr. Dósa György orvos, akinek pénzügyteményét valamennyi klubtárs a legnagyobb tisztelettel emlegeti, ott van Szabó László tanár, akinek lakásán — többek között — jónéhány kakukkos óra is kúvikol; s ott van természetesen a Móra Ferenc Múzeum tudós munkatársa, dr. Csongor Győző is, aki — mint a gyűjtés szakembe-

re — előadásokat tart a régi tárgyak, öreg pénzek mentéséről, a mentés értelméről, s a kutatással járó hasonlításokról.

Ezek a megismétlődő előadások adják meg tulajdonképpen a művelődési központ gyűjtő klubjának igazi értelmét. Az, hogy a tallérok és kakukkos órák igaz baráta nemcsak bemutató- és cserehelyre lettek a számukra szedán délután és vasárnap délelőtt megnyitott klubszobában, hanem ismeretszerző, ismeretbővítő fórumra is. Hiába olyan frissen született ez a gyűjtő klub, máris az, amivé válnia kellene minden hasonló csoportosulásnak: a népművelés ki- csi, ám annál erősebb vonzású bázisa.

Jelentkezés

S hogy ez a vonzás még erősebb legyen, minden gyűjtőgyűjtővel közöljük, hogy bőven maradt még gazdára váró kék klubigazolvány. Nem kell sokat tündődni, be kell sétálni a Juhász Gyula Művelődési Központba, s ott — mint írjuk: szedán délután és vasárnap délelőtt — jelentkezni kell a listavezető Almai bácsinál. Az ő boldogsága is úgy nő majd, ahogy tolla alatt szaporodik a klubnéysor...

Akác László

Túl a másfél millió

Új év — új műsorok a tévében

Az új év első negyedének műsorszámait ismertették hétfőn az újságírókkal a televízió székházában. A tájékoztatóból kiderült, hogy az idén folytatódnak a legsikeresebb múlt évi sorozatok. Egyebek között képernyőre kerül dr. Agócs László, továbbra is eredményesen sugározzák a Századunk-at, a Fórumot, a Delta-t, a Tudományos tudakozót és más kedvelt dokumentum- és riportsorozatokat. Újdonságként januártól kezdve az egész negyedévben szombaton délutánként ismétlik Nézők kedvére címmel a nézők körében legnagyobb sikert aratott 12 tv-játékot. A félévadban 25. évfordulójához fűződő sorozatokat és vetélkedőket továbbra is sugározzák és számos más megemlékező dokumentum- valamint szórakoztató műsor kerül képernyőre az évforduló tiszteletére.

Dokumentumfilmeket készítenek Két és félezeren voltak címmel a budai önkéntes ezred történetéről. A rendszerezés jelentkező kül- és belpolitikai műsorok, népgazdasági vonatkozású sorozatok mellett a negyedév végén Mit akar meg tudni a Szovjetunióról címmel a nézők részvételével a félévadban évfordulójának tiszteletére terveznek műsort. A mezőgazdasági programok között újdonság a háztáji állattartás problémáival foglalkozó riportfilm-sorozat, és februártól a Házikert címmel jelentkező adások sora.

A korszerűség és a modernség, továbbá a pedagógusok problémáit kerülnék képernyőre a Körkép-ben, míg az Írók, könyvek, kritikák című adás ebben a negyedévben a téli könyvvasárral, a bestseller és a ponyva kérdéseivel foglalkozik, s bemutat néhány első-könyves írókat is.

A sportbarátokra gondolván tervezték több Európa- és világválogatottak közvetítését. Ezek között szerepel például a nemzetközi lesikló és műlesikló verseny, továbbá a műkorcsolya Európa-bajnokság, valamint a sívilágválogatottak közvetítése. Az idénykezdettől természetesen helyszíni közvetítést

adnak a labdarúgó bajnoki mérkőzésekről is. A komolyzenei műsorok sorában 25 alkalommal vetítenek 10 perces filmet a félévadban ötven eltelte negyedszázad magyar zenei életének kiemelkedő alkotóiról, alkotásairól és eseményeiről. Új zenei rejtvenyműsört indítanak A kocka el van vetve címmel. A képzőművészeti műsorok között új sorozat a Karika-túra. Mint a cím is sejteti, a legjobb karikatúristáink és műveik szerepelnek a tíz adásban.

Az első negyedévben érkezik a döntőhöz a két kedvelt félévadban vetített műsor, a Fekete-fehér, igen-nem kerületi vetélkedő, valamint a Röpülj páva népdalverseny.

Műsorra tűzik a pesti kabaré III. részét. Jó szórakozást ígér a Ne a gyerek előtt című műsor, s Bárdi György főszereplésével az Antonius és Gugyerák című portré-műsor. Sajátos kabaréműsorban vetélkednek nagy napilapjaink a Más lapra tartozik című adásban. Az újságok vezető munkatársai és a közreműködő színészek leleplezik, hogyan készül a napilap. Havonta egyszer jelentkezik a Mit tenné ön című sorozat, amelynek állandó részvevői és írói, Abonyi Béla, Kállai István, Komlós János és Révész György filmrendező. A témát a közönségtől „szerzik be”, választ adva arra, hogy mit tennének a nézők helyében. A filmműsor gazdagítja a Mézga család című rajzfilmsorozat 13 részéből álló története, és a már bemutatkozott Krupp und Krause című ötrészes NDK-sorozat.

Az első negyedévben kilenc színházi közvetítést terveznek, amelyek közül négy vidéki előadás, nyolc-tíz tv-játék kerül képernyőre. A Kultúra kerekasztala címmel pedig új irodalmi műsört indítanak, amelyben kulturális és irodalompolitikai kérdések kerülnek napirendre.

Gazdag az ifjúsági és gyermekműsorok téve is. Az Utazás a 198. évtizedbe című 25—30 perces adásban helyszíni közvetítéseket sugároznak egy-egy tudományos kutatóintézetből, labo-

ratóriumból. Az adás idejére „feltámad” a tudományág régi tudósa, illetve a tudományok fantasztikus írók egy-egy regényhőse is. A 14—18 évesek hétköznapi konfliktusai kapnak helyet a Mit tennél, ha... című műsor sorozatban. Új műsrot indítanak Teli zsák címmel az óvodásoknak is.

Az ismeretterjesztő műsorok között újdonság a magazin jellegű, havonta jelentkező Antenna, a nézők által feltett kérdésekre válaszolnak tudósok, szakemberek, kapcsolódva az adott hónap aktuális politikai, gazdasági stb. eseményeihez.

A sajtótájékoztatót bejelentették, hogy a televízió előfizetőinek száma 1969. novemberében 1 560 017 volt.

A rádió mellett

A szintézis születése

Ha az ember mostanában találkozik a szegedi opera valamilyen produkciójával, akár egy nagyopera színpadra állításával, akár kisebb jelentőségű hangversenyekkel, mindenképpen azt érzi, hogy egy nagyszerű szintézis születésének tanúja. Minden nagy művész elkezdi egyszer fejlődésének arra az állomására, amikor életműve kiteljesedik, amikor művészete kiegyenlítetté, teljessé válik. A szegedi operát nézve úgy tűnik, nemcsak az egyéneknek, a művészleteknek is ez a sorsa. A szegedi együttes most, az utóbbi években érkezett el ehhez a teljességhez, ehhez a kiteljesedéshez, vagy másképpen szólva: a szintézishez.

Az idei évadban ezt bizonyította az Alarcosbál nagy premijerje, most vasárnap pedig az együttes rádióhangversenye, amely a színházból egyenes adásban került az éter hullámaiba, illetve a rádióhallgatókhoz. Nagyszerű dokumentum volt ez a koncert ennek a szintézisnek a kialakulásáról. Törés nélküli magas színvonalú kiegyensúlyozottság, technikai kultúrtság és elegáns fölény, azonosulás a mondanivaló-

val, nagy kifejező erő, intenzív hatás: ezzel jellemezhjük legszemléletesebben a szegedi operát.

A művek, amelyek elhangzottak, részletek Mozart, Verdi, Wagner, Puccini operáiból, a szegedi zenekarok számára már jól ismertek, nemcsak részletekben, hanem egészükben is, akár csak azok a művészek, akik előadták. Nem volt tehát végeredményben semmi meglepő abban, amit hallottunk. De nagyon jó érzés volt újabb dokumentumával találkozni annak, amit egyébként már régóta jól tudunk, nevezetesen, hogy a szegedi opera egyenrangú partnere budapesti operának. A színvonal, amelyet produkál, a szegedinél jóval nagyobb együttesek teljesítményével is mérhető.

Egy összehasonlított, kitűnően működő gárda közös eredményeiről van szó. Ezért legyen szabad kivételesen nem említeni névszerint senkit — minden magánénekes szerepelt a koncerten — inkább a Vaszy Viktor vezette és teremtette kollektíva együttes, jó munkájának dicséretét érezzük kötelességünknek.

Ö. L.

Veszélyes járdák

Máról holnapra változik az időjárás, a nagy havazást olvadás követi, az enyhe nappalokat fagy. Persze, a telet mindig a havazás, a hideg, a fagy jellemezte, amire az emberek igyekeztek felkészülni, ami ellen igyekeztek védekezni. Sajnos mostanában, mintha nem mindannyiunkat jellemezné a védekezés, a felkészülés. Lapunkban is sürgetjük a szolgáltató vállalatokat, igyekeztünk kötelességükre felhívni a figyelmüket. Summa summarum: az időjárás eddig leggyorsabb győzött...

A technika korában ennyire kiszolgáltatottak lennénk a téli viszonyosságok ellen? Szomorú példák bizonyítják — sajnos igen. A nappal elolvadt hó ismét jégpályává változtatta a közutakat, a járdákat. A szegedi kórházban, klinikán, meg az SZTK ambulanciáján jóval több mint száz embernek kellett orvosi segítséget nyújtani... Sem jármű, sem a gyalogos nem

közlekedhet biztonságosan. Csupán a 2-es számú kórház rendelőjében az utóbbi négy felvételi napon 50 embernek illesztették össze törött csontjait, s közülük 22 kórházi ápolásra szorult. Az orvosok véleménye szerint az ilyen sérüléseket az utcára fagyott hó, a ház elől el nem takarított latyak okozta. Tehát a gondatlanság, az egyszerű kötelesség a homok- vagy salakszórás, a sörpés elmulasztása.

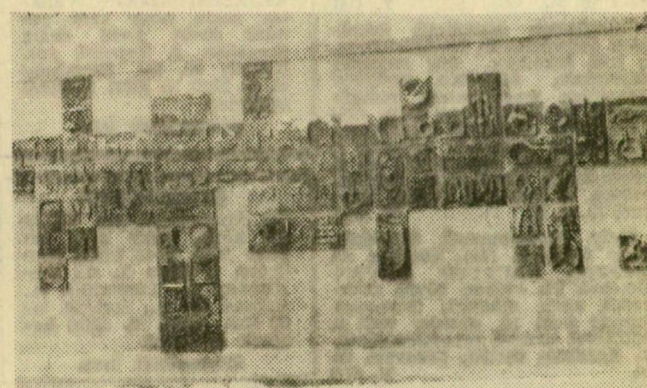
Vajon meddig leszünk védtelenek az alattomos utcai jégpályák ellen, meddig kell beérnünk gyenge magyarázatokkal? Nem ártana inkább a gondatlan vállalatokat, házkezelőseket meg házigazdákat felszólítás, felhívás helyett valamivel eredményesebben járdatisztításra bírni.

A télből még sok fagyos nappal és síkos éjszaka van hátra, a salak és homok mindenképpen kerüljön a járdára.

Matkó István

Szeged szobrai

Iskolai tudományok

(138.) A Béke utcai általános iskola szélfogó falát díszíti Horváth Sándor Iskolai tudományok című, magas plasztikájú, absztrakt elrendezésű szobrászati alkotás. Az alkotás 1967-ben került a helyére.

KEDD,
1969. JANUÁR 6.

DELMAGYARORSZAG 5